



Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Чернівецької області** щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2020 року



*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Чернівецької області в IV кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Чернівецької області у IV кварталі 2020 року свідчать, що на тлі посилення карантинних заходів респонденти очікують прискорення скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні в наступні 12 місяців. Водночас керівники підприємств позитивно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств. Інфляційні та девальваційні очікування зросли.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **суттєве зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 36.4% (у попередньому кварталі – «мінус» 9.1) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 24.4%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги** вищими темпами: 60.0% респондентів очікують інфляцію до 7.5% (у попередньому кварталі – 81.8%), у цілому по Україні – 49.2%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- **девальвацію національної валюти високими темпами:** знецінення гривні відносно долара США очікують 80.0% респондентів (у попередньому кварталі – 90.0%), у цілому по Україні – 87.1%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 9.1% (як і в попередньому кварталі). У цілому по Україні очікується незначне поліпшення фінансово-економічного стану – 1.3% (таблиця);
- **зменшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – «мінус» 18.2% (у III кварталі 2020 року – 9.1%) (таблиця), у тому числі обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – «мінус» 50.0% (у III кварталі 2020 року – 0.0%). У цілому по Україні очікується помірне зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 7.1% та 3.8% відповідно;
- **інвестиційні видатки як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар на поточному рівні:** баланси відповідей – по 0.0% (у попередньому кварталі – 0.0% та «мінус» 10.0% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 4.5% та 3.8% відповідно;
- **скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах вищими темпами: баланс відповідей – «мінус» 18.2% (у III кварталі 2020 року – «мінус» 10.0%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 9.9%;
- **значне прискорення зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва:** баланси відповідей – 81.8% та 72.7% відповідно (у III кварталі 2020 року – 45.5% та 36.4% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів/послуг власного виробництва, за оцінками респондентів, найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, сировину та матеріали (графік 7);
- **стрімке зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 80.0% та 90.9% відповідно (у III кварталі 2020 року – 54.5% та 81.8% відповідно) (графіки 4, 6).

Головним чинником, що обмежує спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають занадто високі ціни на енергоносії (оцінки впливу зросли) (графік 5).

Респонденти планують брати банківські кредити тільки в національній валюті. Занадто високі ставки за кредитами та надмірні вимоги до застави – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 9).

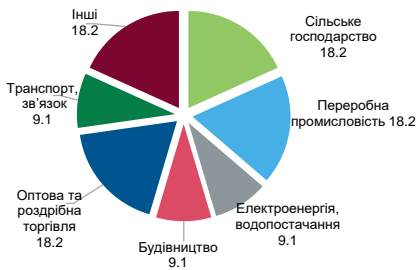
Усі респонденти області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 96.9%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

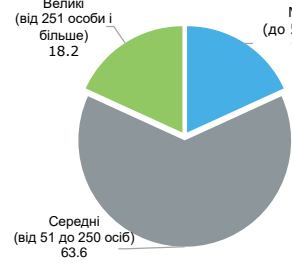
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств** погіршився і оцінюється як **поганий:** баланс відповідей – «мінус» 18.2% (у попередньому кварталі – 0.0%), у цілому по Україні – «мінус» 3.2%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва є вищим, ніж нормальний:** баланс відповідей – 20.0% (у попередньому кварталі – 0.0%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних ресурсів:** баланс відповідей – 10.0% (у попередньому кварталі – 27.3%).

Паспорт вибірки^{1,2}

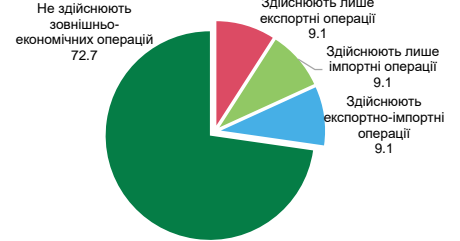
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %



Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

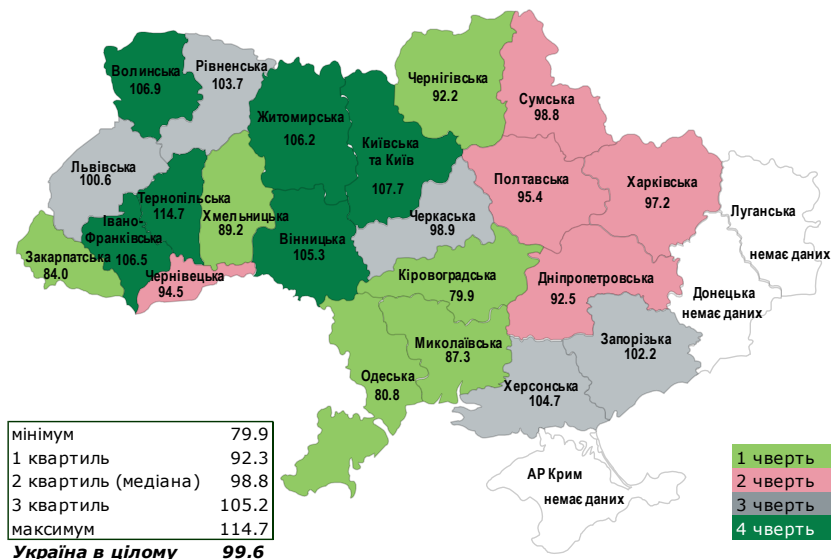


Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %



- період проведення – 05–24 листопада 2020 року;
- опитано всього 11 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %



*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Чернівецької області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	20.0	9.1	0.0	9.1	9.1
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	9.1	9.1	-27.3	9.1	-18.2
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	0.0	10.0	-10.0	0.0	0.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-11.1	0.0	-20.0	-10.0	0.0
кількості працівників	-9.1	-20.0	-9.1	-10.0	-18.2

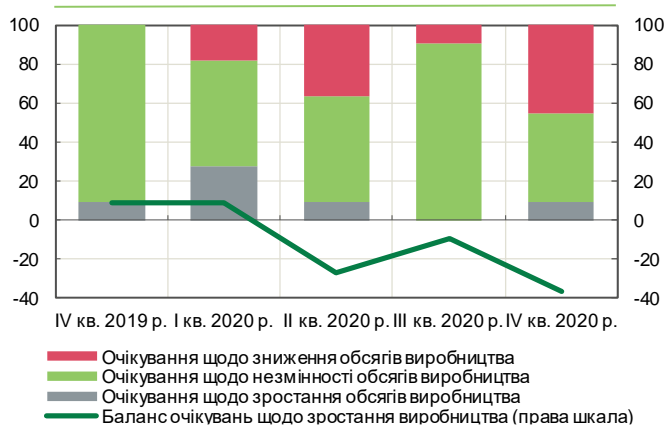
¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

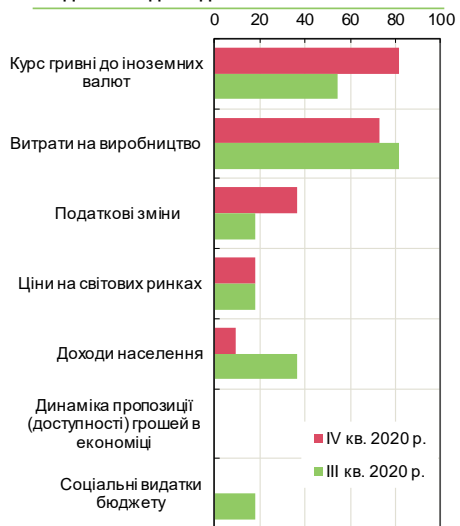
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей



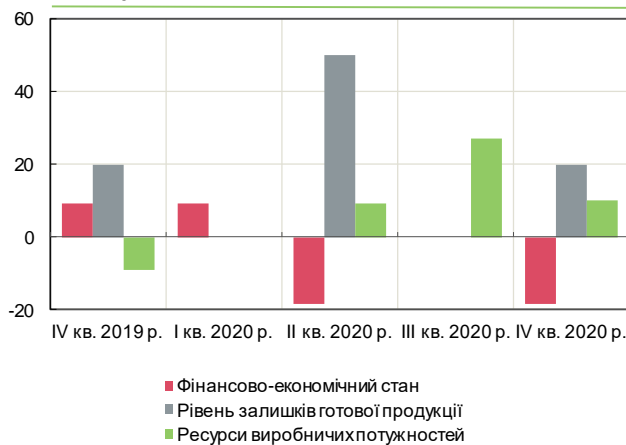
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей



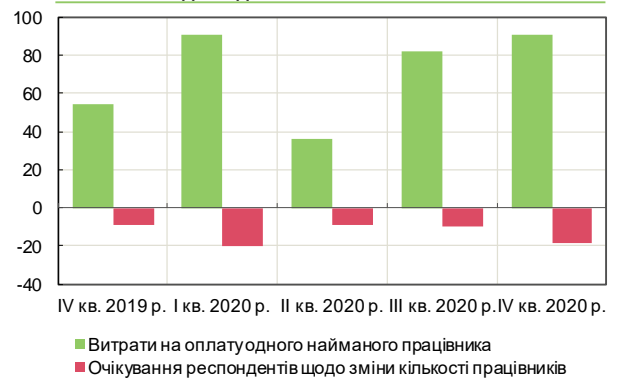
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей



Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей



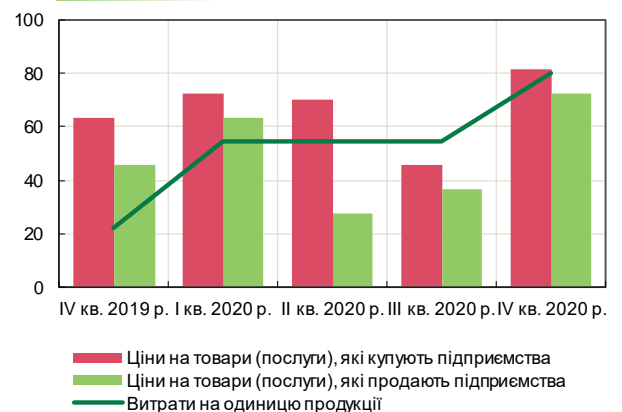
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей



Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей



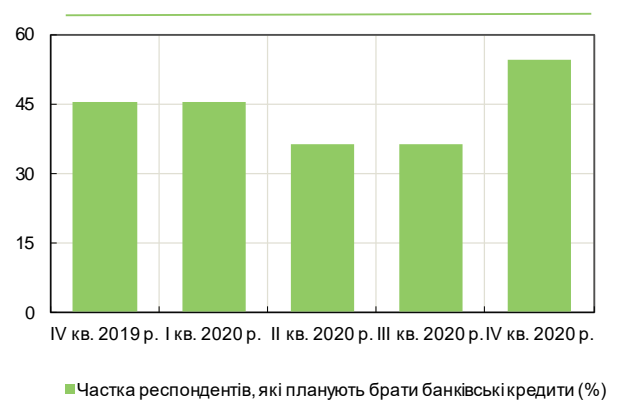
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей



Графік 8

Плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей



Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

